

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători - Timofți Vladimir, Alerguș Constantin, Țurcan Anatolie, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, prin care solicită casarea parțială a sentinței Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 03 octombrie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, în cauza penală privindu-i pe

Caraiman Roman Xxxxx, născut la xxxxx, originar din r-nul xxxx, s. xxxxx și domiciliat în or. xxxx, str. xxxxx, ap. x.

Schițco Ruslan Xxxxxx, născut la xxxxx, originar din r-nul xxxx, s. xxx, domiciliat în or. xxxstr. xxxx, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 29.08.2017 – 03.10.2017 (prima instanță);
2. 25.10.2017 – 20.12.2017 (instanța de apel);
3. 28.02.2018 – 19.06.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, /sediul Central/ din 03 octombrie 2017, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Caraiman Roman a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea stabilite lui Caraiman Roman, pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

Prin aceeași sentință, Schițco Ruslan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea stabilită lui Shițco Ruslan, pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

De asemenea, s-a dispus încasarea din contul lui Caraiman Roman și Schițco Ruslan, în mod solidar în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 5040 lei.

Prima instanță s-a expus și în privința soartei corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că în perioada de timp, iarna anului 2017-luna iulie 2017, Schițco Ruslan și Caraiman Roman, o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă și împreună cu altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, urmărind scopul de profit, au constituit un grup criminal organizat, adică a unei reuniuni stabile de persoane care s-au organizat în prealabil în vederea trecerii prin contrabandă a cantității de 45 kg de substanță otrăvitoare - Mercur, având un plan bine determinat de activitate infracțională, caracterizat printr-un înalt grad de coordonare între membrii săi, cu caracter retras și nivel de izolare în societate, cu regulile sale de comunicare, disciplină, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, unde Schițco Ruslan, având rolul de identificare a cumpărătorului și realizarea a substanțelor otrăvitoare - Mercur peste hotarele Republicii Moldova, persoană în privința căreia cauza penală este disjunsă și se află la etapa de judecare, având rolul de identificare a sursei de obținere, adică a vânzătorului substanței otrăvitoare - Mercur și de a-l face cunoscut, Schițco Ruslan și Caraiman Roman, având rolul de distribuire a substanței otrăvitoare - Mercur către membrii grupului criminal, iar persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, având rolul de curier, adică de trecere prin contrabandă peste frontiera de stat a Republicii Moldova cu Ucraina, a substanței otrăvitoare - Mercur în proporții deosebit de mari și de realizarea acesteia.

Astfel, în una din zile, în anotimpul de iarnă a anului 2017, persoana în privința căreia cauza este disjunsă și se află la etapa de judecare, aflându-se într-un bar din regiunea gării auto din or. Ocnița, acționând potrivit rolurilor stabilite, urmărind realizarea unui scop infracțional unic, comunicându-i lui Schițco Ruslan, că este o cantitate impunătoare de mercur și este posibilitatea de a câștiga bani ușor, i-a solicitat să identifice cumpărători de peste hotarele Republicii Moldova, a acestei substanțe otrăvitoare pe care o comercializa la prețul de 12000 dolari SUA, pentru un kilogram, iar venitul obținut ilegal să-l împartă între membrii grupului criminal.

Ulterior, prin intermediul persoanei în privința căreia cauza penală este disjunsă și se află la etapa de judecare, Schițco Ruslan a primit de la Caraiman Roman o cantitate impunătoare de mercur, pentru a-l trece prin contrabandă și a-l realiza peste hotarele Republicii Moldova.

Astfel, Schițco Ruslan împreună cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, întreprinzând acțiuni de identificare a cumpărătorilor substanței

otrăvitoare - Mercur, au stabilit relații cu persoane cu numele Oleg și Maxim din Ucraina, care nu au fost identificate de organul de urmărire penală, cu care au avut înțelegere de realizare a mercurului.

În continuare, persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, împreună cu Schițco Ruslan, acționând potrivit rolurilor stabilite, urmărind realizarea unui scop infracțional unic, primind de la Caraiman Roman prin intermediul unei persoane în privința căreia cauza penală este disjunsă și se află la etapa de judecare, o cantitate nestabilă de substanță otrăvitoare - Mercur, l-au ascuns asupra lor și intenționând să-l comercializeze la data de 28.06.2017, au traversat punctul local de trecere a frontierei de stat „Clocușna-Sokireanî”, deplasându-se în Ucraina, trecând astfel prin contrabandă peste frontiera vamală a Republicii Moldova, substanță otrăvitoare, tăinuind-o de controlul vamal prin ascundere în locuri special pregătite.

Totodată, Schițco Ruslan, întreprinzând în continuare acțiuni de identificare a cumpărătorilor substanței otrăvitoare - Mercur, din discuțiile avute cu persoana cu nume Oleg din Ucraina, care nu a fost identificată de organul de urmărire penală, referitor dacă cunoaște și alte persoane care doresc să procure mercur, a identificat un alt potențial cumpărător al mercurului, căruia în perioada lunii iunie 2017 în or. Ocnița, i-a transmis în două rânduri, două probe de mercur pentru aprecierea calității și ulterior comercializarea peste hotarele Republicii Moldova.

Astfel, la data de 10.07.2017, Schițco Ruslan, acționând potrivit rolurilor stabilite, urmărind realizarea unui scop infracțional unic, aflându-se în or. Ocnița, i-a transmis unei persoane în privința căreia cauza penală a fost disjunsă o cantitate de aproximativ 500-600 grame de substanță otrăvitoare - Mercur, care la rândul său și-a asumat obligația de a o transmite peste frontiera vamală a Republicii Moldova, prin tănuirea de controlul vamal.

În continuare, la data de 10.07.2017, aproximativ la ora 12:00, persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, primind de la Schițco Ruslan cantitatea de aproximativ de 500-600 grame substanță otrăvitoare - Mercur, care se afla într-o sticlă de culoare cafenie, a ascuns-o într-un pachet de polietilenă de culoare neagră, în secțiunea roții de rezervă a portbagajului automobilului de model Opel Astra, cu numărul de înmatriculare xxxxxx, cu care s-a deplasat la punctul local de trecere a frontierei de stat „Clocușna-Sokireanî”, situat în s. Clocușna, r-nul Ocnița, traversând astfel frontiera vamală a Republicii Moldova cu Ucraina. Astfel, după trecerea frontierei vamale a Republicii Moldova, persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă a fost reținută în flagrant de către colaboratorii organelor de drept, iar în cadrul pecheziției automobilului menționat a fost depistată și ridicată cantitatea de aproximativ 500-600 grame de substanță otrăvitoare - Mercur, care se afla într-o sticlă de culoare cafenie, ascunsă în loc special pregătită, într-un pachet

din polietilenă de culoare neagră, în secțiunea roții de rezervă din portbagajul automobilului de model „Opel Astra”, cu numerele de înmatriculare xxxxxx.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, oficiul „Nord”, Gratii Tudor, care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Caraiman Roman și Schițco Ruslan să le fie stabilite pedepse sub formă de 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- instanța de judecată nu a ținut cont de personalitatea inculpaților și circumstanțele în care au comis infracțiunea. Nefiind întemeiate concluziile instanței de judecată cu privire la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal;

- prima instanță urma să țină cont de obiectul material al infracțiunii, care reprezintă substanță otrăvitoare - Mercur, care este periculoasă pentru populație și mediul înconjurător. Probele administrate în cadrul urmăririi penale indică direct asupra faptului că Schițco Ruslan și Caraiman Roman au contribuit în calitate de organizatori la săvârșirea infracțiunii, reunindu-se cu complicii săi și organizându-se în prealabil pentru a comite infracțiunea. Astfel, inculpații având un rol determinant în comiterea infracțiunii. Pe cale de consecință, în speță, sunt întrunite toate condițiile și premisele legale de a fi aplicate lui Caraiman Roman și Schițco Ruslan pedepse sub formă de închisoare cu executare. Orice altă soluție, reieșind din circumstanțele cauzei și personalitatea făptuitorilor, este nemotivată și neechitabilă ce nu va contribui la corectarea condamnatului, precum și la prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpaților cât și din partea altor persoane. Nefiind respectate prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, care este normă imperativă a legii.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că potrivit materialelor cauzei, atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare în prima instanță, inculpații Caraiman Roman și Schițco Ruslan au recunoscut integral fapta săvârșită, depunând declarații benevol în ce privește circumstanțele comiterii ei.

Mai mult, instanța de apel a notat că starea de fapt reținută și de drept apreciată, concordă cu probele administrate și examinate în ședința de judecată, instanța încadrând just acțiunile inculpatului Caraiman Roman în baza art. 42 alin. (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal și acțiunile lui Schițco Ruslan în baza art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal. Probele verbale, coroborează întru tot cu cele material-scrise administrate pe caz, cărora prima instanță le-a dat o apreciere obiectivă în corespundere cu prevederile art. 100-101 Cod de procedură

penală, detaliat expunându-le în conținutul sentinței de condamnare, fapt pentru care expunerea lor repetată rămâne a fi inutilă.

Totodată, instanța de apel a indicat că a respins ca nefondate argumentele procurorului privind aplicarea neîntemeiată a prevederilor art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei, deoarece prima instanță legal și în conformitate cu circumstanțele cauzei a dispus suspendarea executării pedepsei.

Mai mult, instanța de apel a atestat că prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75, 77 Cod penal, ținând cont de gravitatea ei și urmările prejudiciabile survenite.

Subsidiar, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea pedepsei lui Schițco Ruslan, a ținut cont de circumstanțele cauzei, de circumstanțele atenuante și cele agravante, și corect în conformitate cu prevederile art. 78 alin. (4) Cod penal, a ales acest termen la limita medie fără a coborî pedeapsa la limita minimă de doi ani și fără a ridica pedeapsa la limita maximă de 6 ani 8 luni.

În continuare, instanța de apel a precizat că prima instanță corect a ales termenul de pedeapsă și în privința lui Caraiman Roman, deoarece în privința acestuia la fel există un concurs între circumstanțele agravante și cele atenuante, fiind corect aplicată pedeapsa închisorii la limita de patru ani.

Instanța de apel a considerat că argumentul procurorului privind necesitatea ridicării termenului de pedeapsă la limita de 5 ani nu poate fi admis, menționând că atât în privința lui Schițco Ruslan, cât și în privința lui Caraiman Roman nu prevalează circumstanțele agravante față de cele atenuante pentru a impune necesitatea ridicării termenului de pedeapsă aproape de limita maximă, fiind corect ales acest termen de prima instanță la limita medie. Din conținutul apelului depus nu este clară poziția acuzatorului de stat și care anume circumstanțe urmează a fi reținute de instanța de apel în sensul ridicării termenului de pedeapsă.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că nu este clară poziția acuzării și în latura ce ține de necesitatea executării reale a pedepsei închisorii stabilite lui Schițco Ruslan și Caraiman Roman. Procurorul în apel a solicitat înlăturarea pedepsei și dispunerea executării reale a închisorii cu înlăturarea art. 90 Cod penal, citând un șir de noțiuni indicate în Codul penal, fără a face o analiză a circumstanțelor și fără a ține cont de aceste circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei comise de Schițco Ruslan și Caraiman Roman și în coroborare cu personalitatea acestora fac posibilă corectarea lor fără a executa real pedeapsa închisorii.

La acest capitol, instanța de apel a menționat că inculpații au recunoscut în totalitate actul de învinuire au recunoscut vinovăția și se căiesc sincer în cele comise. Procurorul face trimitere la categoria infracțiunii și rolul inculpaților în comiterea acestei infracțiuni, însă a trecut cu vederea circumstanțele cauzei și anume faptul, că alți participanți în această cauză nu au fost identificați evitând răspunderea penală, iar alții resping actul de învinuire fiind disjungată cauza în procedură separată.

Instanța de apel a conchis că prima instanță corect a dat apreciere acestor circumstanțe și corect a dispus suspendarea executării pedepsei, deoarece nu este corect de a aprecia la același nivel inculpații Schițco Ruslan și Caraiman Roman cu alte persoane din prezenta cauză penală, care se eschivează de la organul de urmărire penală sau care resping actul de învinuire. Astfel, instanța de apel a considerat posibil corectarea acestora fără a executa real pedeapsa închisorii, or pedeapsa închisorii reală solicitată de procuror, este prea severă și nu este proporțională circumstanțelor cauzei.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și solicită casarea parțială a sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpaților Shițco Ruslan și Caraiman Roman să le fie stabilite pedepse de 4 ani închisoare, cu executare și excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;
- prima instanță incorect a aplicat față de inculpații Caraiman Roman și Schițco Ruslan prevederile art. 90 Cod penal, deoarece în speță lipsesc circumstanțe, care ar permite instanței de a aplica în privința inculpaților, prevederile normei date;
- aplicarea pedepsei penale reale sub formă de închisoare față de inculpații Caraiman Roman și Schițco Ruslan, nu are scop de a umili persoana, ci de a o corecta și de-a preveni comiterea de noi infracțiuni din partea acestora pe viitor. Pedeapsa aplicată inculpaților este prea blândă și nu va atinge scopul, nu va restabili echitatea socială
- la stabilirea pedepsei, instanțele de judecată, nu au luat în considerare, gravitatea faptelor săvârșite, pericolul social sporit al faptelor, scopul pedepsei penale care urmărește corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi fapte, atât din partea inculpatului cât și de alte persoane, obiectul material al infracțiunii, care reprezintă substanță otrăvitoare, periculoasă pentru populație și mediul înconjurător;
- în speță, erau întrunite toate condițiile și premisele legale de a-i aplica lui Caraiman Roman și Schițco Ruslan pedepse sub formă de închisoare cu executare;
- asupra acestor argumente din apelul procurorului reflectate supra, instanța de apel nu s-a expus;
- prima instanță, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea în privința inculpaților, nu a indicat în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei;
- erorile comise de prima instanță au fost menținute și de instanța de apel;

- prima instanță și instanța de apel nu au clarificat obiectiv circumstanțele cauzei examinate, adoptând decizii ilegale.

5. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze parțial hotărârea, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează că recurentul, drept temeiuri pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*” ce s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, reținând în acest sens următoarele argumente.

În atare circumstanțe, luând în considerare că recurentul nu contestă starea de fapt stabilită de prima instanță și menținută de instanța de apel și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților, Colegiul penal lărgit nu se va expune referitor la aceste aspecte, dar va analiza motivele recurentului referitor la chestiunea motivării individualizării și aplicării suspendării condiționate a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 4 ani a pedepselor de 4 închisoare stabilite inculpatului Caraiman Roman în baza art. 42 alin. (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, iar lui Schițco Ruslan în baza art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, și anume contrabanda cu substanța otrăvitoare - Mercur, temeiuri pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, ce s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, reținând în acest sens următoarele argumente.

Astfel, cu privire la constatarea instanței de apel din deciziei sa (f.d. 67-68, vol. IV), în care aceasta menționează că „*prima instanță corect a ținut cont că*

inculpații și-au recunoscut vinovăția și au acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată, și a dat apreciere acestor circumstanțe și corect a dispus suspendarea executării pedepsei, deoarece nu este corect de a aprecia la același nivel inculpații Schițco Ruslan și Caraiman Roman cu alte persoane figurante care se eschivează de la organul de urmărire penală sau care resping actul de învinuire și instanța de apel a considerat posibilă corectarea acestora fără a executa real pedeapsa închisorii, deoarece atât Schițco Ruslan cât și Caraiman Roman sunt la prima abatere, au recunoscut vina și se căiesc sincer de cele comise”, Colegiul penal lărgit atestă că este una generală, neconcretă și inadmisibilă, deoarece potrivit art. 90 Cod penal, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, motivând obligatoriu condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei, ținând cont de toate circumstanțele cauzei.

În acest context, instanța de recurs ordinar atestă că contrar prevederilor art. 61 alin. (2), 75 Cod penal, ambele instanțe ierarhic inferioare nu au ținut cont de faptul că infracțiunea comisă de inculpați este o infracțiune gravă, iar prin săvârșirea infracțiunii cu substanța otrăvitoare – Mercur, în cantitate de 45 kg, au pus în pericol viața și sănătatea oamenilor precum și mediul înconjurător și eronat au concluzionat că scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea inculpaților și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lor cât și a altor persoane, se va atinge fără executarea reală a pedepselor cu închisoarea.

Colegiul penal lărgit mai statuează că în cadrul condițiilor suspendării, persoana inculpatului interesează sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rând, din faptă și din împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din persoana infractorului, care trebuie studiată pentru a se putea constata dacă acesta se poate corecta fără executarea pedepsei.

Pentru ași formula o astfel de convingere, instanța trebuie să efectueze o analiză completă a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, la locul de muncă, înainte și după săvârșirea faptei, în timpul judecății etc.

Mai mult, potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de

influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii unei pedepse sub formă de închisoare, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe un termen de probațiune stabilit de instanța de judecată.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit remarcă că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

La caz, potrivit materialelor cauzei rezultă că ambele instanțe ierarhic inferioare au dispus în temeiul art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepselor de 4 ani închisoare stabilite în privința inculpaților Caraiman Roman și Schițco Ruslan pe o perioadă de probațiune de 4 ani. În virtutea celor menționate, Colegiul penal lărgit reține că această concluzie este greșită, or în rezultatul săvârșirii de către inculpații Caraiman Roman și Schițco Ruslan a unei infracțiuni grave, obiect material al căreia a constituit substanța otrăvitoare – Mercurul, ce reprezintă pericol major pentru populație și mediul încojurător, iar aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia nu va duce la realizarea scopului preventiv-educativ a legii penale.

Prin urmare, rejudecând cauza, ținând cont de circumstanțele cauzei, gravitatea infracțiunii săvârșite care se califică ca una gravă, obiectul material al infracțiunii substanța otrăvitoare – Mercur în cantitate de 45 kg, rolul inculpaților la comiterea acestei infracțiuni, organizator - Caraiman Roman, iar Schițco Ruslan în calitate de autor și organizator, au acționat împreună cu alte persoane formând un grup criminal organizat, instanța de recurs ordinar conchide că urmează a fi casată sentința primei instanțe și decizia instanței de apel în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, și urmează a fi stabilită lui Caraiman Roman în baza art. 42 alin. (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, pedeapsa de 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar lui Schițco Ruslan în baza art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece doar prin executarea reală a pedepsei, inculpații vor

conștientiza gravitatea acțiunilor lor, precum și va fi atins scopul legii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

Totodată, Colegiul penal lărgit specifică că, în speță, sunt respectate exigențele art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, privitor la neagravarea situației condamnaților, menționându-se că urmează a fi diferențiată noțiunea de individualizare a pedepsei de noțiunea de individualizare a executării pedepsei. Prin actul de individualizare a executării pedepsei cu suspendarea executării instanța pune pe cel condamnat în situația de „*condamnat cu executarea pedepsei condiționat suspendată*”. În acest mod suspendarea condiționată a executării pedepsei se arată a fi o problemă privind executarea pedepsei dat fiind faptul că obiectul suspendării este executarea pedepsei. Astfel, se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea pedepsei.

Subsidiar, se menționează că agravare a situației condamnatului se înțelege situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt aliniat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuată; situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii, care afectează dreptul inculpatului la apărare.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit invocă că excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, care stipulează că judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, nu poate fi considerată o agravare a situației acestuia, deoarece nu s-a făcut o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a pedepsei stabilite în același sens.

Mai mult, Colegiul penal lărgit notează că nu poate menține sentința primei instanțe și decizia instanței de apel nici în partea admiterii cheltuielilor judiciare solicitate de procuror pentru efectuarea expertizelor judiciare în prezenta cauză, și urmează să caseze sentința primei instanțe și decizia instanței de apel și să rejudece cauza în această parte, din următoarele considerente.

În acest sens, se indică că prevederile art. 227 Cod de procedură penală, reglementează care anume cheltuieli sunt incluse în categoria cheltuielilor judiciare, în această listă nefiind însă incluse cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Astfel, se relevă că prevederile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că: *„În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”*.

În această ordine de idei, se reține că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, - *„Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor”*.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizelor chimice a fost organul de urmărire penală (f.d. 127-128, 144 vol. II), fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării, din care considerente urmează să fie respinsă solicitarea procurorului în privința plății cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor în prezenta speță din contul inculpaților.

6. În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul procurorului urmează a fi admis, confirmându-se temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, sub aspectul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea aplicării suspendării condiționate a executării pedepselor cu închisoarea stabilite, precum și admiterii solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor de la inculpați.

7. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, casează în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal și încasării cheltuielilor de judecată sentința Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 03 octombrie 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, în cauza penală privindu-i pe **Caraiman Roman xxxxx**, **Schițco Ruslan xxxxx** rejudecă cauza în această parte, pronunțând următoarea hotărâre.

Caraiman Roman xxxxx se consideră condamnat în baza art. 42 alin. (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, la 4 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Schițco Ruslan xxxx se consideră condamnat în baza art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, la 4 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei lui **Caraiman Roman xxxx** și **Schițco Ruslan xxxx** de calculat din ziua reținerii cu includerea în termen a arestării preventive din 10 iulie 2017 până la 03 octombrie 2017.

Se respinge solicitarea procurorului de a încasa de la inculpații **Caraiman Roman xxxx** și **Schițco xxxx** 5040 lei ca cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizelor în cadrul urmăririi penale.

În rest, se mențin prevederile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **06 iulie 2018**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Țurcan Anatolie

Boico Victor